

RUDOLF SVOBODA

NEBROUŠENÝ
DIAMANT

Třetí českobudějovický biskup
Josef Ondřej Lindauer

VYŠEHRA D

Publikace vychází s laskavou podporou
Grantové agentury České republiky
jako dílčí výstup z grantu 14-26999S
„Českobudějovická diecéze v letech 1783/1789–1850“.

Odborní recenzenti:
PhDr. Jitka Jonová, Th.D.
PhDr. Jaroslav Coranič, Ph.D.

Copyright © Rudolf Svoboda, 2015

ISBN 978-80-7429-703-8

OBSAH

Poděkování	9
Úvod	11
Život Josefa Ondřeje Lindauera do roku 1845	17
Od císařského jmenování k biskupskému svěcení	26
Českobudějovická diecéze v čase Lindauerova příchodu.	37
Příjezd do Českých Budějovic a slavnostní intronizace	42
Lindauerovo působení v českobudějovické diecézi	50
Biskup a politika	79
Lindauer a jeho sociální a charitativní činnost	102
Závěr života a výhled do nové doby	107
Místo biskupa Lindauera ve společenském a duchovním prostředí jeho doby	112
Seznam použitých zdrojů	119
Seznam zkratk	130
Výběrový jmenný rejstřík	131
Résumé	134
O autorovi	139

PODĚKOVÁNÍ

Chtěl bych poděkovat ing. Miroslavu Němcovi, dr. Karlu Plavcovi a Václavu Kajerovi za řadu cenných podnětů, které pomohly ke zmapování dosud málo známých období Lindauerova života.

Dále bych chtěl poděkovat za laskavou vstřícnost a pomoc pracovníkům domácích a zahraničních archivů, plzeňského a českobudějovického biskupství a také Jihočeského muzea a Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích.

Z akademické půdy patří mé díky zejména kolegům z týmu projektu „Českobudějovická diecéze v letech 1783/1789–1850“ doc. Miroslavu Novotnému, doc. Marii Ryantové, dr. Tomáši Veberovi a dr. Lence Martínkové.

V neposlední řadě ze srdce děkuji své ženě Janě za všestrannou podporu při tvorbě této knihy.

Fotografie na obálkách jsou použity s laskavým svolením Biskupství českobudějovického.

Autorem obrazu použitého na přední straně knihy je známý malíř Karl Ludwig Phillippot (1801–1859). Přesná datace obrazu není známa, avšak zobrazuje Josefa Ondřeje Lindauera jako českobudějovického biskupa. Je součástí obrazárny českobudějovických biskupů nacházející se v biskupské rezidenci.

Autor druhého obrazu je anonymní. Dochovala se pouze fotografie pořízená pravděpodobně v první polovině minulého století. Je součástí fondu Biskupský archiv České Budějovice uloženého ve Státním oblastním archivu v Třeboni. Na rubu fotografie je napsáno „Fotografický snímek dle olejomalby z majetku soudního rady Rudolfa Waltera, Praha XII, Libická 8“. Pravděpodobně se jedná o obraz zachycující Josefa Ondřeje Lindauera za jeho pražského působení.

ÚVOD

Uplynulo již čtvrt století od pádu komunistické totality, který pro badatele otevřel příležitost svobodně se věnovat tématům, která byla téměř padesát let z ideologických důvodů mimo hlavní proud historického bádání.

Oněch pětadvacet svobodných let se pozitivně projevilo také na zkoumání církevně-historických i historicko-teologických témat, která se dotýkají dějin českobudějovické diecéze. Odborná veřejnost sice dosud marně čeká na souhrnné představení její historie, avšak stojí za to připomenout, že některá dílčí témata již zpracována jsou.

Největší pozornost byla zatím věnována počátkům diecéze na konci osmnáctého století¹ a století dvacátému.² Ovšem i devatenáctému století, které dříve zůstávalo na okraji zájmu církevních historiků, a zejména jeho první polovině se dostává v posledních letech zasloužené pozornosti. Dění v českobudějovické diecézi v první polovině devatenáctého století bylo totiž v základních bodech zmapováno v monografii věnované biskupskému působení Arnošta Konstantina Růžičky v letech 1815–1845, která obsahově navazuje na knihy zabývající se jeho předchůdcem Janem Prokopem Schaaffgotschem.³ Přičteme-li k tomu ještě dílo Jaroslava

¹ Srov. např. Rudolf SVOBODA, *Proces založení českobudějovického biskupství v letech 1783–1789*, *Studia theologica* 33, roč. 10, 3/2008, s. 19–40; Lenka MARTÍNKOVÁ, *Die Diözese Budweis 1785–1813, Ein Beitrag zu Organisation, Verwaltung, Schriftgut und Geistlichkeit der Diözese in josephinischer Zeit*, Pelhřimov: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta – Nová tiskárna Pelhřimov s. r. o., 2011.

² Viz kupř. Martin WEIS – Rudolf SVOBODA a kol., *Kříž pod rudou hvězdou*, České Budějovice: Jih, 2009; Martin WEIS, *Svědectví dokumentů: Katolická církev v archívních materiálech jihočeských archivů let 1949–1976*, České Budějovice: Jih, 2009.

³ Viz Rudolf SVOBODA, *Johann Prokop Schaaffgotsch. Das Leben eines böhmischen Prälaten in der Zeit des Josephinismus* (=Beiträge zur Kirchen- und Kulturgeschichte 25), Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien: Peter Lang, 2015; Rudolf SVOBODA, *Arnošt Konstantin Růžička. Josefínista na českobudějovickém biskupském stolci*, České Budějovice: Jih, 2011; Rudolf SVOBODA, *Jan Prokop Schaaffgotsche. První biskup českobudějovický*, Brno: L. Marek, 2009.

Kadlece věnované Janu Valeriánu Jirsíkovi a jeho působení v kontextu diecéze v letech 1851–1883,⁴ můžeme konstatovat, že již přece jen máme k dispozici základní obraz náboženského života českobudějovické diecéze v téměř celém devatenáctém století.⁵

Avšak právě ono „téměř“ je podnětem pro další kladení si otázek a hledání odpovědí. Pozornému čtenáři totiž nemůže uniknout, že především v oblasti moderního zkoumání episkopátů prvních čtyř českobudějovických biskupů zeje v období konce první poloviny devatenáctého století časová mezera: Na zdejších biskupském stolci se vystřídali Jan Prokop Schaaffgotsche, Arnošt Konstantin Růžička, Josef Ondřej Lindauer a Jan Valerián Jirsík. Z této čtveřice zůstává prakticky neznámým již pouze třetí z nich – Josef Ondřej Lindauer. Nejpravděpodobnějšími důvody, proč stál dosud stranou zájmu historiků, je jednak relativně krátké působení v diecézi v letech 1846–1850 ukončené předčasným úmrtím, ale také pozornost upřená na jeho nástupce Jirsíka. Knihou, která se laskavému čtenáři nyní dostává do rukou, bychom rádi započali s vyplňováním tohoto bílého místa dějin českobudějovické diecéze.

Než s tím započneme, rádi bychom ještě zmínili naše předchůdce, na jejichž práci z části tuto knihu stavíme.

Nejstarší zmínky o Lindauerově působení je možné najít v knize Franze Richtera *Kurzgefasste Geschichte der k. befreiten allezeit getreuen Berg- und Kreisstadt Böhmisch-Budweis* (1859), v níž autor letopisovým způsobem retrospektivně zaznamenal dění v Českých Budějovicích a okolí mimo jiné i v letech našeho zájmu. Ovšem Richterovým cílem rozhodně nebylo zaznamenat Lindauerův životopis. Hovoří pouze stručně o jeho nástupu a úmrtí.⁶ Přehled základních životopisných dat třetího českobudějovického biskupa se nachází až v díle *Historisch-statistische Beschreibung der Diocese Budweis* (1862), sepsaném notářem a archivářem českobu-

⁴ Srov. Jaroslav KADLEC, *Jan Valerián Jirsík: biskup českobudějovický*, České Budějovice: Sdružení Jana Nepomuka Neumanna, 1995.

⁵ Tento obraz ještě doplňují další dílčí studie a knihy věnované různým tématům: především školství, významným osobnostem či řeholním domům v diecézi. Jsme si vědomi toho, že na těchto stránkách nemůžeme udělat konečný výčet všeho, co bylo napsáno. Základní shrnutí a tematické rozdělení literatury k prvním šedesáti letům existence biskupství viz Rudolf SVOBODA, *Počátky českobudějovické diecéze*, Praha: Vyšehrad, 2014.

⁶ Ernst Franz RICHTER, *Kurzgefasste Geschichte der k. befreiten allezeit getreuen Berg- und Kreisstadt Böhmisch-Budweis*, Budweis: F. Zdarssa, 1859, s. 49–52.

dějovického biskupství Johannem Trajerem.⁷ Stručně osobní svědectví o Lindauerově osobě přinesl Gottfried Uhlig von Uhlenau ve svých *Biographische Skizzen aus Budweis's Vergangenheit* (1871).⁸ Lindauerovým prvním opravdovým životopiscem byl další pracovník českobudějovické biskupské konzistoře Franz Mardetschläger, který mu v knize *Kurz gefasste Geschichte der Diözese Budweis* (1885), vydané ke stému výročí založení českobudějovického biskupství, věnoval patnáct stran.⁹ Tento text je významný především pro osobní svědectví o lidských stránkách biskupa, kterého autor v mládí zažil jako úředník biskupské konzistoře.¹⁰ V téže roce ještě vyšlo krátké pojednání o dějinách diecéze v Mariánském kalendáři Adolfa Rodlera s názvem *Ku stoleté památce trvání biskupství Č. Budějovického*,¹¹ které sice nepřineslo žádná nová faktická zjištění o Lindauerově životě, ale svým hodnocením jeho osobnosti bylo inspirací pro název naší knihy.

⁷ Johann TRAJER, *Historisch-statistische Beschreibung der Diözese Budweis*, Budweis: F. Zdarssa, 1862, s. 13.

⁸ Gottfried UHLIG VON UHLENAU, *Biographische Skizzen aus Budweis's Vergangenheit*, Budweis: F. Zdarssa'sche Buchdruckerei (= zvláštní otisk z Budweiser Kreisblatt; svázáno společně s dalšími tituly), 1871, 45 s. Uloženo v SOKA České Budějovice, sign. R 304. Zde s. 5.

⁹ Franz MARDETSCHLÄGER, *Kurz gefasste Geschichte des Bistums und der Diözese Budweis zur Jubiläumsfeier ihres hundertjährigen Bestehens*, Budweis: Franz Mardetschläger, 1885, s. 28–42.

¹⁰ Franz Mardetschläger začal pracovat na českobudějovické biskupské konzistoři v roce 1848 jako protokolista. V roce 1849 postoupil na místo kancelisty a na jeho původní pozici nastoupil Johann Trajer. Srov. *Catalogus Universi Cleri tum Saecularis tum Regularis Episcopalis Dioeceseos Bohemo-Budvicensis sub glorioso Regimine Reverendissimi ac Illustrissimi Domini Domini Josephi Andreae Lindauer Divina misaracione et Apostolicae Sedis Gratia Episcopi Bohemo-Budvicensis ad Excelsum Caes. Regium Gubernium Consilarii, et plurium institutorum humanitatis membri. Anno MDCCCXLIX. Novaedomi. Characteribus Aloisii Josephi Landfrass, s. 49; Catalogus Universi Cleri tum Saecularis tum Regularis Episcopalis Dioeceseos Bohemo-Budvicensis sub glorioso Regimine Reverendissimi ac Illustrissimi Domini Domini Josephi Andreae Lindauer Divina misaracione & Apostolicae Sedis Gratia Episcopi Bohemo-Budvicensis ad Excelsum Caes. Regium Gubernium Consilarii, S. S. Theologiae Doctoris, et plurium institutorum humanitatis membri. Anno MDCCCCL. Novaedomi. Characteribus Aloisii Josephi Landfrass, s. 5.*

¹¹ *Ku stoleté památce trvání biskupství Č. Budějovického*, vyňato z Rodlerova Mariánského kalendáře, 1885. Uloženo v SOKA České Budějovice, sign. R 1004, 16 s.

V následujících téměř sto letech se Lindauerově osobě prakticky nikdo nevěnoval – kromě příležitostných zmínek kupř. v dílech Adolfa Štvrtníka (1891) nebo Willibalda Ladenbauera (1899).¹²

Teprve v poslední čtvrtině dvacátého století se objevily nové texty. Až na výjimky jsou součástí děl encyklopedického charakteru, ve kterých je často používána co nejstručnější řeč a obsahové zkratky. Pojdme se na ně podívat v chronologickém pořadí:

Aleš Zelenka ve své knize *Die Wappen der böhmischen und mährischen Bischöfe* (1979) představil na necelých dvou stránkách pouze základní data Lindauerova života.¹³ Po něm církevní historik Jaroslav Kadlec sepsal krátké pojednání o jeho životě a biskupském působení v příloze ke kněžskému oběžníku z roku 1986 při příležitosti dvoustého výročí založení diecéze,¹⁴ které vyšlo jako součást knihy *Českobudějovická diecéze* (1995).¹⁵ Od Kadlece pochází také heslovité shrnutí základních biografických údajů v *Encyklopedii Českých Budějovic* (1998, 2006).¹⁶ Ke zmíněnému jubileu vydal sérii článků také německý historik s čes-

¹² Viz kupř. Adolf ŠTVRTNÍK, *Paměti královského a horního města Č. Budějovic se zvláštním zřetelem ku vývoji života spolkového v poslednějším třicetiletí a mužů o církev, stát, vlast neb město zasloužilých, a stavem věci v městě r. 1891*, České Budějovice, 1891, s. 33–34. Několik vět o Lindauerově životě lze najít také v knize zaměřené na sociální aktivity katolické církve v českobudějovické diecézi. Viz Willibald LADENBAUER, *Das Soziale Wirken der katholischen Kirche in der Diocese Budweis (Königreich Böhmen) von Dr. P. Willibald Ladenbauer*, Wien: Commissions-Verlag von Maner a Co., 1899 (= *Das Sociale Wirken der Katholischen Kirche in Oesterreich. Im Auftrage der Leo-Gesellschaft und mit Unterstützung von Mitarbeitern herausgegeben von Prof. Dr. Franz M. Schingler*, IX. Band: Diocese Budweis), s. 24.

¹³ Srov. Aleš ZELENKA, *Die Wappen der böhmischen und mährischen Bischöfe*, Regensburg: Beheyem Verlag, 1979, s. 168–169.

¹⁴ Viz příloha č. 4 k *Acta curiae* (Oběžník) 6/1986, „II. Posloupnost českobudějovických biskupů“. Číslovaná složka se strojopisovými přílohami k oběžníku z roku 1986 se nachází v regionálním oddělení Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, není zařazená v katalogu ani pod inventárním číslem. Dostupná je na vyžádání badatele.

¹⁵ Viz Jaroslav KADLEC, *Českobudějovická diecéze*, České Budějovice: Sdružení Jana Nepomuka Neumana – Setkání, 1995, s. 30–31.

¹⁶ Viz Jaroslav KADLEC, *Lindauer, Josef Ondřej*, in: *Encyklopedie Českých Budějovic* (dále jen EČB), České Budějovice: Statutární město České Budějovice – Nebe s. r. o., 2. rozšířené vydání, 2006, s. 268. Text je stejný také v prvním vydání z roku 1998. Podotýkáme, že v této knize budeme používat druhé vydání, pouze ve výslovně uvedených případech vydání první. Texty z druhého vydání budou vždy porovnány také s on-line vydáním Encyklopedie Českých Budějovic, které bylo spuštěno v roce 2014. Pokud nebude řečeno jinak, jsou texty používané v druhém vydání totožné s on-line texty na stránkách <http://encyklopedie.c-budejovice.cz/>.

kými kořeny Kurt Augustin Huber, a to v odborném historickém časopise *Archiv für Kirchengeschichte von Böhmen-Mähren-Schlesien* (1985). Zde se o Lindauerovi velmi stručně zmiňuje ve studii o historii církve v jihočeském regionu.¹⁷

Několik vět hodnotících Lindauerovo biskupské působení je ještě možné najít v knize Jaroslava V. Polce *Stručný přehled dějin českých a moravských diecézí po třicetileté válce* (1995).¹⁸ Další velmi stručný příspěvek k tématu se nalézá v *Encyklopedii českých a moravských sídelních biskupů* (2000) od Milana M. Bubna.¹⁹

Na konci řady badatelů je Rudolf Svoboda, který v článku *Josef Ondřej Lindauer – známý i neznámý třetí biskup českobudějovický* (2013) shrnul minulost, současnost i perspektivy ve zkoumání života a díla tohoto muže. Navíc upozorňuje, že všechny texty napsané po roce 1885 mají z obsahového hlediska společného jmenovatele, a tím je Mardetschlägerovo pojednání, z něhož autoři vycházeli jako z hlavního – a často i jediného – zdroje.²⁰ Je proto možné konstatovat, že od dob Mardetschlägerova podání nepřinesl o Lindauerově životě a biskupském působení nikdo nové informace. Z textů samotných ani z odkazů na zdroje není patrné, že by kdokoli z nich provedl průzkum pramenů, které se nacházejí především ve Státním oblastním archivu Třeboň, Národním archivu Praha, Archivio Segreto Vaticano a Österreichisches Staatsarchiv Wien.²¹ Je jasné, že téma života a díla Josefa Ondřeje Lindauera je prakticky „polem neoraným“, které – jak doufáme – touto knihou badatelsky zkultivujeme.

¹⁷ Srov. Kurt Augustin Huber, *Kirche in Südböhmen. Ein Überblick*, in: Kurt Augustin Huber (ed.), *Archiv für Kirchengeschichte von Böhmen-Mähren-Schlesien VII. Festschrift zur zweiten Säkularfeier des Bistums Budweis 1785–1985*, Königstein im Taunus: Institut für Kirchengeschichte von Böhmen-Mähren-Schlesien, 1985, s. 7–36, zde s. 18.

¹⁸ Viz Jaroslav V. Polc, *Stručný přehled dějin českých a moravských diecézí po třicetileté válce*, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Katolická teologická fakulta, 1995, zde zejména s. 67–68. Kniha vydána pro vnitřní potřebu KTF UK ve spolupráci s Křesťanskou akademií v Římě.

¹⁹ Viz Milan M. Bubna, *Encyklopedie českých a moravských sídelních biskupů*, Praha: Logos, 2000, s. 205–206.

²⁰ Rudolf Svoboda, *Josef Ondřej Lindauer – známý i neznámý třetí biskup českobudějovický*, Jihočeský sborník historický (dále jen JSH), roč. 82, 2013, s. 153–163.

²¹ Jedním z důvodů u autorů píšících za doby komunismu byla samozřejmě nemožnost zkoumání tématu v zahraničních archivech a silné omezení výzkumů v archivech domácích.

PŘÍJEZD DO ČESKÝCH BUDĚJOVIC A SLAVNOSTNÍ INTRONIZACE

Týden po své biskupské konsekraci, 25. ledna 1846, byl Josef Ondřej Lindauer přivítán v Českých Budějovicích. O této události nás zpravuje Časopis pro katolické duchovenstvo, který zmiňuje, že novému biskupovi vyjel vstříc až do Ševětína krajský hejtman Josef Reyl. Vedení města Ševětína jej očekávalo na pražské silnici. Byla mu zde vztyčena slavobrána s nápisem „Willkommen!“ a písmeny „J. L.“. Silnice ze Ševětína do Budějovic byla lemována lidmi z okolních vesnic. Od vjezdu českobudějovickou pražskou branou až ke katedrále stáli podél cesty žáci a studenti nižších a vyšších škol. Biskup byl očekáván kolem čtvrté hodiny odpolední. Před katedrálou jej čekal ještě nastoupený měšťanský pluk.¹¹⁴ Samotný příjezd biskupova kočáru taženého čtyřmi koňmi byl doprovázen vyzváněním zvonů a střelbou z děl místní vojenské posádky. Na prahu katedrály jej přivítal děkan kapituly Václav de Angelis latinskou řečí. Poté za zpěvu „Ecce sacerdos magnus“ vstoupil Lindauer do chrámu a kráčel k hlavnímu oltáři, kde se krátce pomodlil. Podle pisatele článku byl dokonce přemožen dojetím, což vyjádřil slovy „...ano Mu po tváři slzy kanou“.¹¹⁵

Po požehnání uděleném děkanem kapituly shromážděným věřícím odešel průvod s biskupem přes náměstí do biskupské rezidence. V čele šli seminaristé, které následoval zástup diecézních kněží seřazený podle hodností od nejnižší postavených až ke členům kapituly. Pak kráčel biskup a za ním představení světských úřadů. Město nechalo u radnice postavit bránu s nápisem „Heil dem ersehnten Oberhirten“, nad kterým byl vyobrazen biskupský znak. Kolem brány stáli ve špalíru vojáci místní

¹¹⁴ K jejich působení ve městě viz Leoš NIKRMAJER, *Spolky a sdružení*, EČB, s. 520; Leoš NIKRMAJER, *Ostrostřelci*, EČB, s. 380.

¹¹⁵ *Uvítání Jeho Biskupské Milosti Josefa Ondřeje v Českých Budějovicích 25. ledna 1846*, ČKD, roč. 19, 1/1846, s. 155–156. Autor článku není uveden.

posádky i městští střelci. Popis slavnostního přivítání končí konstatováním, že biskup se v budově své rezidence pozdravil jak s duchovními, tak s představiteli města.¹¹⁶

Slavnostní uvedení do úřadu se konalo 2. února 1846. V Časopise pro katolické duchovenstvo je opět líčeno jako veliká slavnost sídelního města a diecéze, které se účastnili představitelé státní a městské správy, duchovenstvo – z různých míst diecéze jich prý přijelo více než 90 –, studenti teologie, filosofie, žáci nižších škol a další obyvatelé diecéze.

Slavnost začala v 9 hodin ráno v seminárním kostele sv. Anny, kde se shromáždili duchovní, představitelé města a někteří významnější česko-budějovičtí občané. Z biskupské rezidence k seminárnímu kostelu byla cesta lemována studenty, vojáky a dalšími lidmi s vlajícími korouhvemi. Zmiňováno je i osazenstvo městského chudobince.

Biskup přijel ke kostelu, kde byl přivítán členy kapituly a dalšími duchovními. Za zpěvu „Ecce sacerdos magnus“ vstoupil do kostela, kde se zúčastnil mše sloužené kanovníkem Kautzem. Autor zmiňuje, že při mši byla zpívána i česká píseň. Po mši se šlo průvodem – který byl podle pisatele delší než čtyři strany budějovického náměstí – do katedrály. V čele byli studenti filosofie, pak následovali seminaristé, po nich duchovenstvo podle hodností, členové kapituly a konečně biskup s asistencí. Ke katedrále přišel průvod v 10 hodin a uvítán byl špalírem městských střelců a vojáků místního vojenského pluku, který byl rozestaven od vchodu až k presbytáři, přičemž vojáci měli ještě tu úlohu, že pomáhali zachovat volný průchod průvodu skrz velký dav přítomných lidí. U vchodu do katedrály na biskupa čekali hejtmani Budějovicka, Prácheňska a Tábořska a také císařští komisaři, pro něž byla připravena tribuna naproti biskupskému stolci, na který se Lindauer odebral hned po ukončení modliteb před Nejsvětější svátostí u postranního oltáře sv. Jana. Ve štalách usedli kanovníci a představitelé kraje a města. Zbytek presbytáře byl zaplněn duchovními a bohoslovci.

Slavnost v katedrále začala tím, že na kazatelnu vystoupil biskupský kancléř Johann Schreglich, který přečetl císařské jmenování i potvrzující papežskou bulu. Poté sloužil kapitulní děkan Angelis slavnostní Te Deum. Po jeho skončení vystoupil městský děkan a bývalý kapitulní vikář Leeb se

¹¹⁶ Tamtéž.

svou latinskou řečí ke shromáždění.¹¹⁷ Autor pak popisuje, že po vyslechnutí této řeči vystoupal Lindauer na kazatelnu, poděkoval shromáždění za přivítání a prosil Boha o pomoc při plnění svého pastýřského úkolu. Po této řeči usedl na biskupský stolec. Duchovní, počínaje kapitulou, před něj předstupovali a políbením ruky stvrzovali svou poslušnost. Následovala slavnostní mše, při níž udělil papežské požehnání, jak mu dovolovala papežská bula. Po skončení bohoslužby se šlo opět průvodem do rezidence, kde byla uspořádána hostina pro 130 vybraných osob, dalších 70 lidí bylo pohoštěno v budově semináře. Slavnostní ráz hostiny doplňovala přímo v rezidenci hudba dvou kapel – chrámové a vojenské –, které se spolu střídaly v hraní. Hrály se německé *Freudenklänge* od Ployhara a české kantáty od Jírovce.¹¹⁸ Zvenčí k tomu zněly salvy z děl. V osm hodin večer pak k rezidenci přišel přes náměstí průvod studentů filosofie s pochodněmi doprovázený vojenskou hudbou městských střelců. U rezidence byla zazpívána jedna česká a jedna německá píseň a provolávalo se „Vivat“ novému biskupovi.¹¹⁹

K příležitosti intronizace byly vydány tiskem blahopřejné ódy od kapituly, od diecézních duchovních a alumnátu, studentů filosofického lycea, českobudějovického gymnázia, biskupské kanceláře, od řeholníků z Vyššího Brodu či od autora *Časopisu pro katolické duchovenstvo*.¹²⁰

¹¹⁷ Srov. *Oratio, quam habuit Reverendissimus D. Jos. Leeb, Vic. Gener. in intronisatione D. D. Josephi Andreae Lindauer Eppi. Bud. 2. Februarii 1846*, ČKD, roč. 19, 1/1846, s. 160–163. V této řeči vyzdvihuje nejen Boha, ale také císaře Ferdinanda, prince Štěpána i samozřejmě ctnosti nového biskupa. Jménem svým i kapituly přeje biskupovi Boží požehnání v jeho pastýřském díle.

¹¹⁸ Martin Horyna uvádí, že k uvítání Lindauera Jírovec složil slavnostní kantátu *Vyjasni každý truchlé líce*. Srov. Martin HORYNA, *Jírovec, Vojtěch*, EČB, s. 203. K životu tohoto českobudějovického rodáka více Karel PLETZER, *Hudební skladatel Vojtěch Jírovec a České Budějovice*, JSH, roč. 32, 1–2/1963, s. 72–76.

¹¹⁹ Srov. *Slavné uvedení Pana biskupa Josefa Ondřeje v Českých Budějovicích 2. února 1846*, ČKD, roč. 19, 1/1846, s. 157–160. Autor podepsán jako J. K. Ivo Mynář ve své práci spekuluje o tom, že autorem by mohl být tehdejší rektor biskupského semináře Jan Körner. Srov. Ivo MYNÁŘ, *Jan Körner (1788–1863). Nástin odkazu jihočeského teologa*, České Budějovice, 2015, bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta. Vedoucí práce Tomáš Veber.

¹²⁰ *Freudenklänge bei Gelegenheit der am 2. Februar 1846 Statt gehaltenen Feyerlichen Einführung des hochwürdigsten Hochgeborenen Bischofs Joseph Andreas Lindauer in seine Kathedralkirche zu St. Niklas in Budweis von dem Domkapitel und Stadtklerus ehrfurchtsvoll dargebracht*. Böhmisch-Budweis: Martin Zdarssa, seel. Erben, 1846, [8 s.], uloženo v Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích, sign. NE 3.218 a v SOKa České Budějovice, Sběrka – řada tematická, sign. K 1466. Zde je výslovně uvedeno, že kromě jiných úřadů působil v letech 1809–1827 v českobudějovické diecézi.

Z 2. února pak pochází Lindauerem podepsaná přísaha věrnosti panovníckému rodu, ve které slibuje, že bude vykonávat úřad k jeho cti a slávě. Tato přísaha byla poslána vídeňským úřadům a jako taková je

Dále viz *Seinem Bischöflichen Gnaden dem Hochwürdigsten Herrn Herrn Joseph Andreas Lindauer, dritten Bischofe zu Böhmisch-Budweis, am Tage seiner feierlichen Inthronisation, von dem Clerus und dem Alumnate der Diöcese ehrfurchtvoll dargebracht am 2. Februar 1846 = Jeho Biskupské milosti nejdůstojnějšimu pánu, pánu Josefu Ondřejovi Lindaurovi, třetímu Biskupu v Českých Budějovicích na den Jeho slavného dosednutí na Biskupskou stolicí od diécesanského duchovenstva a alumnatu wraucně obětováno dne 2ho února 1846. České Budějovice 1846*, uloženo v Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích, sign. P 11.186; *Wysoce urozenému, nejdůstojnějšimu pánu, panu Josefovi Ondřejovi Lindaurovi, Biskupu Budějovickému*, Praha: arcibiskupská tiskárna, 1845 nebo 1846, 2 s., uloženo v Národní knihovně ČR; *Dem Hochwürdigsten Hochgebornen Herrn Herrn Josef Andreas Lindauer, Bischofe zu Budweis, Bei Seiner Ankuñft daselbst in tiefster Ehrfurcht dargebracht von den kapitularen des Zisterzienser Stiftes Hohenfurt im Monate Jänner 1846*, [Neuhaus: Alois Landfraß, 1846], 1 dvojlíst [4 s.], uloženo v Jihočeské vědecké knihovně sign. DT 3.894. V latině se tentýž spis nachází v Lindauerově složce v Národním archivu či také v SOKA České Budějovice: *Tripudia Monasterii Altovadensis in solenni inthronizatione Reverendissimi ac Illustrissimi Domini, Domini Episcopi Josephi Andreae Lindauer Budvicii. Die festo Purificat. B. V. M. 1846* [2 fol.] Novaedomi, characteribus Aloisii Landfrass. Srov. NA, APA, – ordinariát, číslo fondu 123, Ondřej Lindauer, biskup v Českých Budějovicích, 1845–1846, inv. č. 34, sign. A 7, krabice 6 a; SOKA České Budějovice, Sběrka – řada tematická, sign. K 1469.

Posluchači filosofického lycea nechali vytisknout oslavný spisek česky i německy: *Jeho Milosti Nejdůstojnějšimu Nejslowůtnějšimu Pánu, Panu Jos. Ondřejovi Lindaurovi, Biskupu Budějovickému, c. k. Guberniálnímu radovi, spoluoudu mnohých učených a lidumilowných společností atd. atd. w nejhlubší uctiwosti wěnowáno od posluchačů libomudrctwí w Budějovicích. Tisk Aloisia Landfrasa w Jindřichowu Hradci*. Uloženo v SOKA České Budějovice, Sběrka – řada tematická, sign. K 1012; *Bei der Ankuñft des Hochwürdigsten Hochgebornen Herrn Herrn Josef Andreas Lindauer, Bischofes zu Budweis, k. k. Gubernialrathes, Mitglides der Misikkunstfreunde ec. ec. In tieffter Ehrfurcht dargebracht von den Schülern der filosofischen Lehranstalt zu Budweis. Druck von Alois Landfraß in Neuhaus*. Uloženo v SOKA České Budějovice, Sběrka – řada tematická, sign. K 1012, popřípadě v SOA Třeboň, BA ČB, kart. 14. Od českobudějovického gymnázia a zdejší hlavní školy obdržel spisek *Zur Einzugs-Feier in den Dom, Seiner Bischöflichen Gnaden des Hochwürdigsten Herrn Herrn Joseph Andr. Lindauer, zu Böhmisch-Budweis, am 2. februar, 1846. Im Namen des Gymnasiums und der Kreis – Haupt – Schule ehrfurchtsvoll dargebracht. K. k. Hofbuchdruckerei v. Gottlieb Haase Soehne in Prag*. Uloženo v SOKA České Budějovice, Sběrka – řada tematická, sign. K 1012.

Od biskupské kanceláře vyšla krátká báseň *Dem Hochwürdigsten Hochgebornen Herrn Herrn Joseph Andreas Lindauer Bischofe zu Budweis. In tiefster Ehrfurcht geweiht von dem Offizianten der bischöflichen Kanzlei. Druck von Alois Landfraß in Neuhaus*. Uloženo v SOA Třeboň, BA ČB, kart. 14. Srov. také *Nejdůstojnějšimu a veleurozenému Pánu, Panu Josefovi Ondřejovi Lindaurovi, infulovanému kanovníkovi*

zmiňována v dalších dokumentech, protože byla jednou z podmínek, aby mohl obdržet finanční příjem od státu, především biskupský plat.¹²¹

Svěcení a intronizaci bylo časově blízké ještě řešení tří otázek, a to o biskupském znaku, již zmíněných Lindauerových příjmech, respektive platu, a o biskupské rezidenci. Vždy se jednalo o kauzy, které musel Lindauer řešit s centrálními úřady.

Užití biskupského znaku je výše zmíněno při Lindauerově slavnostním vjezdu do města. Lindauer, který byl prostého původu, neměl svůj rodový znak, a proto požádal v době mezi císařským jmenováním a svou biskupskou konsekrací dvorskou kancelář o udělení biskupského znaku. Dvorská kancelář poslala 22. prosince 1845 návrh, který Lindauer přijal. Biskupský znak nakonec tvořil půlený zlatý a modrý štít. Na pravé, modré půlce štítu stojí uprostřed do zelného trávníku vsazená lípa obletovaná včelami. Na levé, zlaté straně štítu pokosem položená černá kotva se třemi hroty. Za štítem je zlatý procesní kříž provázený vpravo mitrou a vlevo dovnitř obrácenou zlatou berlou. Vše je převyšeno zeleným biskupským kloboukem. Je třeba podotknout, že ona lípa – německy *der Linde* – je narážkou na biskupovo rodové jméno. Kotva je zase atributem sv. Mikuláše, patrona katedrálního chrámu.¹²²

Kauza Lindauerova platu byla komplikovanější. Navazovala na jednání, která českobudějovíčtí biskupové vedli se státními úřady již od doby založení diecéze. Pro lepší uchopení celé kauzy je třeba připomenout, že

hlavního chrámu Páně sv. Víta v Praze, císař. král. guberniálnímu radovi, a t. d. dne 18. ledna 1846, na důstojnost biskupskou vysvěcenému, při Jeho dosednutí na biskupskou stolicí Budějovickou, ČKD, roč. 19, 1/1846, s. 150–152. U básně není uveden autor. Tématem je zbožná rodina, která přijde o otce, avšak matka i děti jsou utěšovány tím, že získají „otce nového“, který se o ně bude starat – oním otcem je patrně míněn nový biskup.

¹²¹ Srov. protokol ze zasedání Spojené dvorské kanceláře z 12. března 1846. Österreichisches Staatsarchiv Wien, AVFHA, Budweis – Bistum, 1782–1846, sign. AT-OeStA/AVA Kultus AK Katholisch 173 l.

¹²² Srov. Wappe Urkunde für den Bischof von Budweis Josef Andreas Lindauer. Österreichisches Staatsarchiv Wien, AVFHA, Budweis, Bischof von, Martin Riha, Josef Andreas Lindauer Wappenbrief, 1845–1886, sign. AT-OeStA/AVA Adel HAA Adelsgeneralien 636.13. Viz také J. KADLEC, *Českobudějovická diecéze*, s. 119; M. M. BUBEN, *Encyklopedie*, s. 206; A. ZELENKA, *Die Wappen der böhmischen und mährischen Bischöfe*, s. 169. Zajímavé je, že v každé z uvedených publikací se nalézá jiná varianta biskupského znaku. Nejblíže originálu je podobné vyobrazení v Zelenkovi, který však uvádí vyobrazení lípy a kotvy na půleném štítě obráceně – tj. kotvu vpravo a lípu vlevo.

českobudějovická diecéze vznikla za vlády Josefa II., během níž byl kladen důraz na efektivitu výkonu církevní správy, ale penězi se rozhodně neplýtvalo. Českobudějovičtí biskupové byli nejhudší z celé české církevní provincie. Biskupství jako takové nemělo žádné příjmy, které měla ostatní starší biskupství ze staletých odkazů či majetků. Plat biskupů – stejně tak kapituly a úředníků biskupské konzistoře – byl plně hrazen z náboženského fondu. Až na drobné výnosy ze dvou menších statků neexistovala možnost, jak by mimo peněz od státu dosáhli na lepší příjmy.¹²³ Při zakládání diecéze byl roční plat biskupa určen na 12 tisíc zlatých, což bylo i v polovině osmdesátých let osmnáctého století pokládáno za nepříliš vysokou částku.¹²⁴ O šedesát let později zmiňuje proces vedený s Lindauerem na nunciatuře tutéž částku z náboženského fondu jako biskupský plat – doslovně 12 tisíc konvenční měny.¹²⁵ Lindauerovu předchůdci Růžičkovi se podařilo vyjednat zvýšení o 3 tisíce zlatých, o které však musel každoročně žádat – nejednalo se o nárokovou část platu.¹²⁶ Peníze z náboženského fondu musely českobudějovickým biskupům, kteří neměli rodinný majetek – což byl případ Schaaffgotschův, Růžičkův a nyní i Lindauerův –, vystačit nejen na běžné životní potřeby, ale také na placení personálu a podporu různých podniků v diecézi. V knize věnované Růžičkovi je kvůli této permanentní finanční tísní poukazováno na nemalou závislost na státu a značně ztížené možnosti realizovat některé podniky v diecézi bez přímé státní podpory.¹²⁷

Není proto asi překvapivé, že již od císařského jmenování v září 1845, probíhala jednání o finančním zajištění třetího českobudějovického biskupa. Jednu z hlavních rolí tu opět sehrál arcivévoda Štěpán, kterému situace jeho chráněnce očividně velmi ležela na srdci.

První jednání dvorské kanceláře o Lindauerově platu proběhlo 28. listopadu 1845. Byla na něm shrnuta otázka příjmů biskupů Schaaffgotsche a Růžičky podle klíčových jednání z minulosti. Do úvahy byl brán jak příjem 12 tisíc zlatých z náboženského fondu, tak i výnosy biskupských statků – z Jeníčkovy Lhoty a z Pacova. Nedošlo se však k jinému závěru, než že biskupský plat bude stejný jako u jeho předchůdců.

¹²³ Jednalo se o výnosy z Pacova a Jeníčkovy Lhoty. Srov. R. SVOBODA, *Arnošt Konstantin Růžička*, s. 176.

¹²⁴ Srov. R. SVOBODA, *Johann Prokop Schaffgotsch*, s. 132–149.

¹²⁵ Viz ASV, AC, Processus Consistoriales – Processus Inquisitionis super qualitatibus Rimi. Dni. Josephi Andreae Lindauer, fol. 69.

¹²⁶ Srov. R. SVOBODA, *Arnošt Konstantin Růžička*, s. 176–177.

¹²⁷ Tamtéž, s. 177.

Ovšem již 7. prosince 1845 napsal arcivévoda Štěpán dopis z Prahy adresovaný prezidiu dvorské kanceláře. Hovoří v něm o tom, že pouhých 12 tisíc zlatých je jako plat pro biskupa zcela nedostačující. Odvolává se na svědectví Lidmanského, jehož příjmy jakožto arcibiskupa z Gurku byly v roce 1842 vyčísleny na 24 811 zlatých, a na kauzu Josefa Nováka, jehož příjmy jakožto zadarského arcibiskupa v roce 1821 činily 18 426 zlatých. Arcivévoda navrhl, aby Lindauerovy příjmy byly minimálně ve výši platu jeho předchůdce, tj. aby dostával ročně navíc 3 tisíce zlatých. Další jednání dvorské komise ve Vídni, která se konala v lednu a v únoru 1846, již vzala do úvahy Štěpánovy návrhy. Bylo konstatováno, že 12 tisíc zlatých z náboženského fondu a výnosy z obou malých panství nebyly a nejsou dostačující na pokrytí potřeb českobudějovického biskupa. Nakonec dvorská komise adresovala 14. února 1846 císaři své doporučení o navýšení Lindauerova biskupského platu o 3 tisíce ročně na období pěti let. Zdůrazněno bylo, že Lindauer nemá kromě svého biskupského platu žádný další příjem. Císař podepsal souhlas s tímto doporučením 30. března 1846.¹²⁸ Tím byla otázka Lindauerova platu uzavřena.¹²⁹

Třetí a poslední proces jednání se týká biskupské rezidence. Českobudějovičtí biskupové měli od založení biskupství svou rezidenci v budově bývalého piaristického kolegia. V dvoukřídlé dvoupatrové budově bylo i sídlo biskupské konzistoře: V přízemí se nacházely výhradně úřední místnosti, v prvním patře další místnosti úřadu konzistoře, ale také konzistoriální registratura a archiv, pokoje pro hosty, pokoje biskupského ceremonáře, kancléře konzistoře a konzistorního sekretáře. V druhém patře byly místnosti určené pro druhého biskupova ceremonáře, místnosti pro služebnictvo a konečně také prostory, které užíval přímo biskup – obývací pokoj, knihovna, studovna, ložnice, kaple a jídelna.¹³⁰ Budova sice nepotřebovala žádné vnější úpravy,¹³¹ avšak bylo třeba adaptovat

¹²⁸ Srov. protokoly zasedání Spojené dvorské kanceláře z listopadu 1845 až června 1846. Poslední zasedání shrnující celou kauzu Lindauerova biskupského platu se konalo 11. června 1846. Österreichisches Staatsarchiv Wien, AVFHA, Budweis – Bistum, 1782–1846, sign. AT-OeStA/AVA Kultus AK Katholisch 173 1.

¹²⁹ O prakticky nezměněném stavu svědčí také dokumenty uložené v SOA Třeboň, BA ČB, Josef Ondřej Lindauer, Činnost v církevním úřadě, Biskupské příjmy a poplatky, 1845–1848, kart. 14, sign. II/3/b/2.

¹³⁰ Srov. R. SVOBODA, *Johann Prokop Schaffgotsch*, s. 185–186; R. SVOBODA, *Arnošt Konstantin Růžička*, s. 177.

¹³¹ Tak to zmiňuje Lindauerův informativní vídeňský proces na nunciatuře. Viz ASV, AC, Processus Consistoriales – Processus Inquisitionis super qualitatibus Rimi. Dni. Josephi Andreae Lindauer, fol. 68.

rezidenci po zesnulém biskupovi. Úřední dokumentace sice nezmiňuje, co všechno bylo upraveno, avšak je známo, že zemské gubernium převzalo nad záležitostí patronát a sdělilo, že částka na úpravy by neměla přesáhnout 3 tisíce zlatých. Úpravy provedla společnost podnikatele Lanny v několika etapách, přičemž práce v první etapě byly vyčísleny 5. února 1846 na 2545 zlatých a ve druhé etapě 10. března 1846 na 639 zlatých. Přestože byl překročen stanovený limit, byly částky Lindauerovi proplaceny v plné výši.¹³² Ovšem stále ještě nebylo vše hotovo a práce se nakonec prodražily o dalších 2184 zlatých, jejichž krytí z náboženského fondu příslibeno nebylo. Na přímou žádost arcivévody Štěpána do Vídně z 20. března 1846 však nakonec bylo Lindauerovi proplacení peněz příslibeno.¹³³

¹³² Viz jednání Spojené dvorské kanceláře z 19. března 1846. Österreichisches Staatsarchiv Wien, AVFHA, Budweis – Bistum, 1782–1846, sign. AT-OeStA/AVA Kultus AK Katholisch 173 1.

¹³³ Srov. jednání Spojené dvorské kanceláře z 24. dubna a 7. května 1846. Peníze byly schváleny jako mimořádná dotace z náboženského fondu na rok 1847. Tamtéž.

VÝBĚROVÝ JMENNÝ REJSTŘÍK

- Altieri, Ludovico 32
Angelis, Václav de 28, 42, 43, 52, 53,
55, 76
Ankvic, Ondřej Alois 21–23, 25
Anthofer, Ferdinand 64, 65

Bibus, Vincenc 110
Blahusch, Placidus 65
Blažek, Václav 52, 55, 57, 73, 105
Boromejský, Karel 104
Buben, Milan M. 15
Büttner, Jan 35

Daníček, Emmanuel 56, 57
Dvořák, Ladislav 65, 68

Erben, Karel Jaromír 80, 86

Feigerle, Ignác 23, 24, 32, 33, 110, 117
Feldmann, Vladimír 109
Ferdinand I. (V.) 22, 24, 27, 44, 82, 90, 91
Filek, Jiljí 52
Fordermayer, Jakob 17
František Josef I. 31, 89, 90, 93, 108,
111
František II. (I.) 31
Frič, Josef Václav 83, 85

Gabriel, František 52
Gall, Jan 73
Gatz, Erwin 24
Geith, Jan 52

Halík, Karel 53
Hanl, Karel Boromejský 92
Heinl, Marian Josef 24
Hille, Augustin Bartoloměj 92
Horyna, Martin 44
Hoyer, Zeno 64
Hrdliczka, Adalbert 36
Hrubý, Karel 73
Huber, Kurt Augustin 15, 79, 109–111,
115
Hůlka, Josef Antonín 54
Huyer, Reinold 81

Chlumčanský, Václav Leopold 19, 25

Inzaghi, Karel 28, 29

Janko, Franz 36
Jelačic, Josip 89
Jírovec, Vojtěch 44
Jirsík, Jan Valerián 12, 38, 50, 82, 87,
105, 108, 109–111, 115, 117
Josef II. 19, 26, 31, 46

Kadlec, Jaroslav 12, 14, 37, 50, 109
Kajer, Václav 9
Kalina, Matyáš 55
Kautz, Josef 43, 52, 53, 55, 57, 58, 61,
103
Kinzl, Adalbert 55
Klierová, Marika 63
Knirsch, Prokop 54, 55, 57, 58, 103
Köller, Adalbert 55

- Koller, Anna 17
Kopečná, Martina 63
Kordík, Tomáš 17
Körner, Jan 38, 44, 52, 55, 57, 66–68,
75, 105, 112
Körner, Karel 75
Koydl, Josef 55–58, 65, 103
Kozelka, Václav 23, 24, 32, 33
Krejčí, Antonín 80, 82–89, 110, 114
- Ladenbauer, Willibald 14, 77
Lanna, Vojtěch 49
Leeb, Josef 28, 29, 43, 52, 53, 55, 57,
58, 61, 62, 71, 76, 82, 103, 108, 110,
111
Lidmanský, Vojtěch 24, 25, 29, 48, 52,
55–57, 117
Lindauer, Ondřej 17
Lindauerová, Marie Anna 17, 18
- Mardetschläger, Franz 13, 15, 18, 27,
51, 54, 68, 71, 77, 102, 105, 107, 109,
110, 113, 118
Marie Terezie 26
Martínková, Lenka 9
Matouš, František 83, 85, 87
Max, Emanuel 108
Metze, Johannes 55
Michalko, Antonín 57
Milde, Vincenc Eduard 115
Mokrý, Vojtěch 82, 89
Mrkvička, Jan Nepomuk 18, 19
Mynář, Ivo 44
- Němec, Miroslav 17, 18
Neumann, Jan Nepomuk 104
Neumannová, Johanna 104
Nitsch, Franz 67, 68
Nováček, Jan 38
Novák, Josef 48
Novotný, Miroslav 9, 40, 63, 65
- Pavlík, František 57
Pecka, František 57
Pelán, Bedřich 81, 83, 85, 87
Pěšina, Václav 23, 35
Pillersdorf, Franz von 29
Pius IX. 32, 71, 77, 116
Plavec, Karel 9
Pletzer, Karel 66, 82
Podlešák, Johann 53
Poehnl, Valentin 57
Polc, Jaroslav V. 15, 37, 79, 115
Pöllner, František 29
Praský, Vincenc 110
Pruner, Johann 55, 58, 103
- Rais, Tomáš 110
Rauch, Josef 35
Reiner, Josef 35
Reinhold, Josef 86
Reyl, Josef 42
Richter, Ernst Franz 12, 81, 83
Robl, Anton 82, 89
Rodler, Adolf 13, 66, 118
Růžička, Arnošt Konstantin 11, 14, 19,
24, 27, 28, 30, 31, 33, 37, 39, 47, 50,
51, 52, 55, 65, 68, 69, 103–105, 107,
115, 116
Ryantová, Marie 9
- Řehoř XVI. 27, 28, 34, 71
- Sádlo, Jan 73, 75
Sak, Robert 89, 90
Salm-Salm, Vilém Florentin 18, 19, 25,
28
Sedláček, Josef Vojtěch 20, 22
Schaaffgotsche, Antonín Arnošt 91
Schaaffgotsche, Jan Prokop 11, 12, 19,
31, 39, 47, 51, 69, 103, 107, 115
Schmerling, Anton 99
Schneider, Šimon 82, 84–89, 114
Schönbeck, Michael 38, 52, 55, 57
Schopper, Valentin 56, 57
Schrenk, Alois Josef 23, 25, 27, 28, 29,
33, 35, 36, 90, 91, 92, 107, 114, 116
Schwarzenberg, Bedřich 24, 69, 79, 94,
97, 99, 109, 110, 115, 116
Schwarzenberg, Felix 90, 99
Sláma, František 38
Sommerau-Beckh, Maxmilián 91

Stehlík, Otto 89
Straberger, Wenzl 75
Strnad, Rudolf 89
Svoboda, Rudolf 15, 50, 65

Šavel, Jan 68, 89
Šeda, Oldřich 55, 56
Štěpán, Habsbursko-Lotrinský 25,
27–29, 44, 47–49, 53, 79, 115
Štvrtník, Adolf 14

Thun, Lev 89, 99, 100, 109, 110, 111
Tippmann, František 23, 35
Tonner, Alos 88
Trajer, Johann 13

Uhlenau, Gottfried Uhlig von 13, 102

Vacek, František 38
Václavíček, Václav 29, 110
Veber, Tomáš 9, 44, 65–67, 82, 83, 87
Viale-Prelá, Michael 29, 31, 32
Vrána, Šimon 38

Weber, Peter 55–57
Willer, Michael 35
Windischgrätz, Alfréd 84, 85, 89

Zambauer, Karel 55–57
Zátka, Hynek 88
Zelenka, Aleš 14
Zlámal, Bohumil 109

O AUTOROVI

Doc. ThDr. Rudolf Svoboda, Th.D.

Narodil se v Praze roku 1978. Magisterské studium absolvoval na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích v letech 1997–2002. Na zdejší Pedagogické fakultě vystudoval v letech 1998–2004 historii. Následně studoval církevní historii na Katholisch-Theologische Universität Linz. Postgraduální doktorské studium ukončil na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v roce 2008. V roce 2012 se habilitoval na Teologické fakultě Jihočeské univerzity, kde přednáší církevní dějiny. Mezi jeho hlavní badatelská témata patří zejména církevní dějiny osmnáctého a devatenáctého století se zaměřením na problematiku osvěcenství a josefinismu.

Je autorem knih *Arnošt Konstantin Růžička. Josefinista na českobudějovickém biskupském stolci* (2011), *Počátky českobudějovické diecéze* (2014) a *Johann Prokop Schaffgotsch. Das Leben eines böhmischen Prälaten in der Zeit des Josephinismus* (2015).

RUDOLF SVOBODA

NEBROUŠENÝ DIAMANT
Třetí českobudějovický biskup
Josef Ondřej Lindauer

Typografie Vladimír Verner
Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2015 jako svou 1453. publikaci
Vydání první. AA 8,98. Stran 144
Jazykové úpravy Bc. Alena Mackerlová
Vytiskla Tiskárna a vydavatelství 999, s. r. o.

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7429-703-8